
JOAN F. MIRA

Homenatge a Raimon

Anys de prodigis

Si no vaig errat de comptes, Raimon és trenta dies més jove que jo, jo trenta dies més vell, i tots dos membres d'aquella gent nascuda en la immediata postguerra, que vam conèixer tanta misèria històrica i que hem tingut la fortuna de conèixer també uns altres temps i unes altres coses. Quan vam arribar als vint anys, o als divuit o als vint-i-un, alguns d'aquells joves poc més que adolescents, per alguna raó que jo encara no he pogut explicar-me del tot, vam obrir uns ulls com a plats davant del món i davant del país, i vam començar a pensar pel nostre compte, fet que, en aquell moment, ja tenia potser un punt de prodigi. El vent del món era un vent pobre i trist, o almenys el vent del món que teníem més prop; el temps no era ni tan sols un poc nostre, era propietat d'uns altres (i en gran mesura encara ho és: el resultat final d'aquesta guerra de conceptes i de lleialtats és encara ben incert), i el país estava tan desfet que imaginar que ja l'anàvem fent era una il·lusió bellíssima. I d'aquesta il·lusió vivim encara, almenys els qui mantenim la fe en la veritat i en la bellesa, i una mica de fe en el país, els qui no ens hem venut per cap preu, real o imaginari.

Si fa cinquanta anys a un estudiant valencià, un xicot de Xàtiva, li va sorgir de dins una cançó al vent que li pegava en la cara, això no hauria tingut cap interès o importància especial si no s'haguera convertit en un miracle. Inesperat, com són tots els prodigis. Entre aquell any de 1959 i —per posar un termini curt— el 1963, en tan pocs anys, al País Valencià es van produir alguns fets del tot inesperats, del tot imprevisibles, vista la història immediata, les derrotes, la falta de memòria, i els efectes devastadors del franquisme. Que un grapat d'estudiants es proclamaren de sobte rebels a tot el que els havien ensenyat a les aules, que obriren el cor i la ment a la realitat del seu propi país, que no acceptaren els dogmes rebuts, i que actuaren en conseqüència, ja era un petit miracle. Que aquesta rebel·lió s'escampara veloçment dins i fora de la Universitat, era més increïble encara.

Però els prodigis històrics, tal com sol passar, tenen noms de persones. Era un prodigi l'aparició pública d'un personatge perfectament inexplicable, de nom Joan Fuster, veí de Sueca, que tenia dins del cap tota l'herència de la cultura europea, tota la cultura catalana, i una idea radicalment nova del País Valencià. El 1962, la publicació de *Nosaltres els valencians* encetava una època en

A Raimon

Luynev

66

JOAN F. MIRA

LP *Cançons de la roda
del temps*, 1966
Portada: Joan Miró

Amb Joan Miró, Son
Abrinés, 1977

la història contemporània del país, un temps que no s'ha acabat encara, i que no sabem ni com ni quan s'acabarà. Després d'aquest llibre, i després d'aquella cançó *Al vent*, aquest país començaria a ser un altre. Perquè aquella cançó, i les que vingueren immediatament després, aquell xicot que cantava com ací no havia cantat mai ningú, que deia a crits i amb música coses que no havia cridat ningú, també eren un prodigi inesperat.

I un prodigi l'aparició de persones com els meus amics Alfons Cucó i Eliseu Climent, com Lluís Aracil, com Josep Lluís Blasco, Vicent Àlvarez, Manuel Ardit, i un grapat més, que han marcat el nostre temps present des de la política activa, des de l'activisme cívic i cultural, des del pensament metòdic, la filosofia, la història, i sobretot des de la racionalitat i des d'una forma crítica i activa de patriotisme, que en primer lloc és un imperatiu moral, una expressió de responsabilitat.

Universitat Complutense de Madrid, Facultat de Ciències Polítiques i Econòmiques, 18 de maig de 1968. Foto: Santiso